

Muhammed Fatih TURANALP

dü üncesinin bak aç s n içermemekte ve Bat felsefesi ile s nrl d r. Do u
dü üncesinin içeri i ile olu

modelleri üretilmi tir. Bir risk kar s nda korunmac bir tepkiyi öngören bu paradigma, pek çok dü ünüre sosyal gerçekli i aç klamada ilham kayna olmu tur. "Biyopolitika" kavram özellikle Foucoult tarafından eserlerinde do rudan ya da dolayl olarak yo un biçimde kullan lm t r. Ancak Robert Esposito, Foucoult'nun biyopolitika vurgusunun, özünde Nietzsche'nin söylemlerine dayand n ve Nietzsche'nin üzerinde durdu u ba klık paradigmas n n ise FoucosaTj/ActualTextfeff0020BDC#0001JEMC/f101Tf01.23133Td01/f16Tf(s)Tj/f1

Muhammed Fatih TURANALP

olarak kendilerini panoptik bak a teslim etmekte ve dijital panoptikonun
olu

5.3. Derin Sıkıntı

Byung Chul Han, a r pozitifli in uyar c lar n n malumat ve dürtüleri de ifrata sürükledi ini söyleyerek bu durumun dikkatin yap s n derinden etkiledi ini savunmaktadır. Bu noktada “çoklu görev” anlam na gelen ve bir bilgisayar terimi de olan

postmodern insanın, hayvani olanından kaçınmasını savunmaktadır (Han, 2017c, s. 32). Han gibi Baudrillard da çizdiği postmodern resim içerisinde insanın varlığına ait her şeyin, insanın etrafında mekanik ya da bilgi işlemel protezler hâlinde döndüğünü söylemekte (Baudrillard, 1995, s. 33) ve postmodern insanın makinele meylettiği bir evrim geçirerek eylemlerinin işlem hâlini aldığı anlatılmaktadır (Baudrillard, 1995, s. 47). Baudrillard'a göre ortaya çıkan durum bir performans hâlidir ve performans ise işlemeldir (Baudrillard, 1995, s. 48). Han da benzer şekilde performans toplumunda düşünmenin bile bir beyin fonksiyonu olarak hesaplamaya indirildiğini söylemektedir (Han, 2017c, s. 30). Han'a göre negatifliğin yokluğu, düşünceyi de hesaba dönüştürmektedir (Han, 2017c, s. 40). Baudrillard, ironik bir şekilde, bir nesne (Baudrillard,

srailo ullar na i e ara vermenin sal k verildi i gün olarak bilinir. Han, Sebt gününün de " meme'nin günü" oldu unu

Muhammed Fatih TURANALP

almakta ve Tanrı'nın, kendine yabancılaşmış bir insanın ürünü olduğunu söylemektedir. Marx'a

üzerinde hak iddia etmeyecek kadar zayıf pek çok dü ünceye bırakmas dır (Başaran, 2018, s. 98).

Zygmunt Bauman'a göre ise postmodern dünyada günlük rutin, bozulmadan devam ettiği sürece evrenin gerekçeleri ve amaçlar üzerinde düşünmeye pek az fırsat sunmaktadır (Bauman, 2013, s. 251). Bunun bir sonucu olarak da dünyalık meşguliyeti artan postmodern insanın dine olan ilgisi azalmaktadır. Eagleton, bu ilgi azalmasına ilişkin nedenleri ifade ederken seyreltilmiş bir inancın,

olmaktan 

eyi aynılıkta düzeltir. 'Tamamen farklı Öteki'nin 'effaflı', Aynı'nın 'effaflı'na bırakır yerini." (Han, 2017b, s. 103) Han'a göre din bir olumsuzluk sistemidir; emirleri, yasaklar ve ritüelleriyle olumluluğun alıp batmasını önlemeye çalışır. Postmoderniteyle birlikte süregelen özgürleşme, sınırların aşılması, ritüellerden arınma gibi durumlar sebebiyle olumsuzlukların ve akların bir olumluluk; genellebilir.

Muhammed Fatih TURANALP

olarak görülebilir. Nitekim dinî hayat içerisinde geleneksel

D N VE E T M BA LAMINDA "YORGUNLUK TOPLUMU"

250

Muhammed Fatih TURANALP

da

Deneme isimli kitabın başında bir kilise ayininde büyüklerle beraber cemaatin içinde yer almak zorunda kalmış bir çocuğun "i renç" ve "korkunç" olarak nitelendiği acı bir yorgunluktan bahsetmektedir. Kilisedeki insanlar çuha ve keçeden dikilip daracak bir yer taktıkları bez bebeklere, ayini de bir ikeneye benzeten çocuk, aslında Handke'nin küçüklüğüdür. Kış mevsiminde kar havasından ve kış kaydırmalardan mahrum kalmış bu çocuğun kalbi arkadaşları

olmadıkları n , yeni neslin daha önceki kuşakları n hiçbirinde olmadıkları kadar dinden kopuk anne babalar tarafından yetiştirildiğini aktarmaktadır (Twenge, 2018, s. 170). Twenge'e göre hem kamusal hem özel hayatta dine ve maneviyata daha uzak

254

Muhammed Fatih TURANALP

atfen

McDonaldla tırılması kitab nda dikkat çekerek süreçlerin verimlilik

2017a, s. 16) olarak distopik

olabilmesi için de e itimin bir toplumsal oyalama alan

yan s ra mutlulu un da hedef al nd pozitif e itim (Ergüner Tekinalp & I k Terzi, 2015, s. 3) gibi modellerin d nda konumlanmaktadır. Davran sal ve duygusal aç dan içsel bir boyutu bar nd ran bu psikolojik yakla mlardan

pozitif bilimler, ister sosyal bilimler olsun, nicel ve pozitif bir bakış açısı

kalitesini art rmaya dönük olmamas boyutuyla geçici, hatta yok hükmündedir.

Geçmi ten günümüze ortaya ç kan toplum tan mlar disiplin ve performans toplumu olarak ikiye ayr lacak olursa, bunun e itim ba lam nda geleneksel

Grace, 2019, s. 277). Bu veriler, e itim ya ant lar bireysel teknoloji kullan mlar ndan olumsuz

hayat ko turmacas n n zihin faaliyetlerini bölme etkisi bilinçlenme ile bertaraf edilebildi inde Walter Benjamin'in "rüya ku u" küllerinden yeniden acak ve Han' n sanata yöne "dans" metaforu, hayat n merkezinde bir renk olarak fikirden eyleme kadar insan ontolojik bir dinginlik hâline yakla t rabilecektir.

7.4. Negatif Güç

nörotik sonuçlar olan pozitif bir y İmadan söz edilen postmodern
smolan postmodern
smolan İmadan

görüldü ünü (Twenge, 2018, s. 121) söyleyen Twenge, 2015 y l nda kendini

Han' n "negatif güç" olarak kavramsalla t rd bir eyi yapmama gücü, performans toplumunun her eyi yapabilme gücünün bir kar t

Muhammed

DNVEE™

Handke, P.

Twenge,